

SEZAFOTAREA

Anul 1

Februarie Martie 1893

No. 11 și 12

Dumnezeu și sfântul Petrea pe pământ

(Poveste)

În vremea de demult, cînd umbla Dumnezeu și cu sfîntul Petrea pe pământ, străvestiți în doi moșnegi sermanî și zdrențeroși îmbrăcați, cu desagele în spate, se vede pentru ea să nu-î cunoască oamenii, se povestește că ajungînd ei într'un sat, li-a_ău eșit în cale, din întîmplare, un cine turbat. Atunci sfîntul Petrea a zis către D-zeu : să ne terim în lături din cale, Doamne, că iată vine asupra-ne un cine turbat.

—Nu te teme, Petre, i-a răspuns D-zeu, că acela-î un cine bolnav, nu turbat, care dacă-î vei da pace, nu face rău.

Și chiar așa a și fost, căci cinelile a trecut pe lingă ei, fără a li face nimica. Ajungînd ei însă mai încolo, iată în drum un om beat, care venind spre ei, se tot cumpănea încoace și încolo.

—Să ne ferim din cale, Petre, a zis Dumnezeu, că iată un om turbat.

—Nu Doamne, să n'avem teamă, adăose sfîntul Petrea, căci acel om î beat, nu-î turbat.

—Bine, Petre, dacă-î beat și nu turbat cum zic eu, te rog atunci, fă tu înainte.

Și cum sfîntul Petrea mergea înainte, cînd ajunge în dreptul omului beat, acesta-l oprește de-odată, întrebîndu-l de unde vine, unde se duce și ce caută pe acolo.

—Cer ertare, om bun, zise sfîntul Petrea cu glas blînd, da, is un biet bătrîn sărac și necăjit și umblu și eu ce-

rind de la mila oamenilor ca să mă miluească cu ce î-a lăsa inima.

—Așa! pare-că ești nu știu că tot ce stringeți voi dați pe băut, javre hiclene ce sînteți? —Și nici una, nici două, haț pe moșneag de piept, învîrte, sucește, trage, întinde, și după ce î-a dat un taval cole de tocmală, bețivul ș'a luat drumul iar zicîndu-î: Na! să te satur ești de cerut!

— Ei Petre, îi zise Dumnezeu în urmă, după ce s'a apropiat de el, ș'acum vei spune că omul acela tot beat este?

—Ba nu, Doamne, acum văd că e tare adevărat ce-ai spus mai adineoară, că-î turbat; căci cinele mî-a dat pace, iar acestă nu.

De aici mergînd ei apoi mai departe, aș ajuns la o apă, care fiind mare, nu puteau a o trece. Iată că tocmai atunci venea de la tîrg un om cu carul cu doi boi mari și frumoși și sfîntul Petrea s'a rugat la el să-î primească în căr, spre a trece apa; însă omul nici n'a vroit măcar a-î asculta, căci dînd biciu la boi, s'a dus înainte.

În urma aceluia venea un alt om cu carul cu doi juncănași slabi și mititei, care auzîndu-î de ce s'a rugat celui dinainte și văzînd că acela nu î-a luat, î-a înghiet să se sue la dînsul.

—Mulțumim, om bun, zise sfîntul Petrea, dar nu îndrăznim a te supăra, că vedem că juncii D-tale is mici și slabi și poate nu ne-or putea trece pe toți de cealaltă parte.

—Ori-cum, suiți-vă că ne-om duce cum om putea, răspunse omul. Și ei s'aș suit.

După ce aș necăjit mult prin baltă pînă aș eșit la mal, acolo s'aș dat jos, iar omul cu carul s'a dus înainte.

—Doamne, zise Sf. Petrea, oare n'ar fi bine ca să îei boii cei buni de la omul cel de dinainte, care de și bogat, după cit se vede, dar e așa de rău la inimă, și să-î dai istuilalt sărac, dar bun la inimă?

—Nu, Petre, și încă voi face din potrivă de cum zici tu, adecă, acest sărac și bun la inimă să-î peardă și pe juncănașii cei slabi ce-î are, căci el sărac și bun la inimă

fiind, nu-î va părea rău numai de atita lucru; iar celuilalt, pe lângă cei doi boi mari și frumoși, îi voiū mai da încă alți doi, și apoi patru, pînă-l voiū face bogat tare, și apoi cînd îi voiū lua, îi voiū lua tot, ca să-î rup inima în el și așa să se pocăească cum trebuie.

— Adevărat, Doamne, dreptate ai și acuma, zise sfîntul Petru, și așa și-au urmat calea înainte, pînă ce au ajuns iar într'un sat și fiind sară, s'au rugat de uni, și alții, de bogați și de săraci ca să-î primească la gazdă; dar dintre toți, numai un biet om, care venea de la lucru necăjit și abătut ca vai de el, auzindu-i că se tot roagă ba la cela, ba la celalalt, fără să fie rugat, i-a luat și i-a dus acasă la dînsul. Cînd colo ce să vadă ei? O cocioabă de casă dărăpănată, iar în lăuntru gol pușcă, sărăcie lucie. Imprejurul vetrei însă pe care era o moviliță de cenușă cu cărbuni, staū vr'o cincî copii slabi și goi, care tot mereū scînciaū și staū cu ochii țintă la movila de cenușă din vatră, pare-că așteptaū ceva de acolo; iar mama lor tot îi mîngiea, spuîndu-le ca să mai aibă răbdare pușin pînă s'a coace turta din vatră. Dumnezeu și cu sfîntul Petrea, osteniți fiind de drum, s'au culcat pe-o laiță, dar nu puteau adormi de plînsul copiilor, care așteptaū lihniți să se coacă turta. În acea spuză însă, ci-că nu era cu adevărat o turtă de grîu sau popușoi, ci mama lor pusese, să ertați de cuvînt prost, o baligă de vită, pentru a li mai amăgi foamea pînă la venirea tatălui lor, în care nădăjduia că li va aduce ceva de mîncare, dar care tocmai acum nu li aducea nemica. Atunci Sf. Petrea a zis în latua lui D-zeū: Doamne, fă-ți milă de acești mititei ne vinovați, că mie mi se rupe inima auzindu-i!

— Facă-se voea ta, Petre, răspunse D-zeū. Și băeții plîngeau și cereau de mîncare mereū, în vreme ce tatăl lor de necăjit și scîrbit ce era, ca să nu-î mai audă plîngînd, s'a dus să se culce afară.

— Da fie-ți milă, femece de acești copii și caută în vatră, ca trebuie să se fi copt turta ceea acum, zise sfîntul Petrea scos oare-cum din răbdare. Femecea mai mult de ru-

șine, răscoli cenușa și scoase turta. Când colo, ce să vadă? În loc de ceea ce pusese, ea găsi o adevărată turtă de grâu albă și frumoasă, spre marea bucurie a copiilor, care nu mai puteau de bucurie. Și încă mirarea femeii i-a fost și mai mare când a văzut că, cu toate că rupea din ea, turta rămânea tot întreagă.

—Asta nu-î alta de cît o minune a lui D-zeu, care ș'a făcut milă de acești mititei, zise femeia cu glas înădușit. Băeților, dragii mei, faceți cruce și metanii și mulțumiți lui D-nezeu pentru că nu v'a lăsat să muriți de foame.

A doua zi dimineața, moșnegii se sculară și după ce-și luară zîua bună de la gazdă și-î mulțumiră pentru găzduire, plecară. Sub sară ajunse în alt sat unde, ca și în cel de mai înainte, de abea găsiră un biet om ca să-î primească.

Omul acesta, de breasla lui ciubotar, i-au primit foarte bine, i-au ospătat și hodinit și a doua-zi ei iar au plecat. Pe drum sfintul Petrea zise lu Dumnezeu: Oare n'ar fi bine, Doamne, să-î dăruiești ceva acestui om pentru că ne-au primit în gazdă?

—Așa am socotit și eu, Petre, și ș'aau urmat calea înainte. Și D-zeu chiar n'a uitat pe acel om, căci pe cînd trecea pe acolo un boeriu, a făcut de i-a picat din trăsura o lădiță cu bani pe care a găsit-o ciubotariul. Indată ce dinsula a găsit banii aceia, din sărac, se înțelege că în scurt timp s'a îmbogățit, ș'a cumpărat moșie, ș'a făcut palaturi ca acele și așa se schimbăse omul, de nu-l mai cunoștea că-î acel ce-a fost, ci cine știe ce boeriu mare.

După o îndelungată vreme, se întimplă că D-zeu și cu sfintu Petrea trecuocmai prin satul unde ședea acum ciubotarul și se duc întins la palaturile lui, spre a cere găzduire. Se nemerise că chiar atunci ciubotarul era în cerdac și văzîndu-î, trimite o slugă să-î întrebe ce caută?

—Cer să-î primiți în astă noapte să găzduiască aici, dacă îți bine vroi, a fost răspunsul ce a adus sluga.

—La han, la han, nu aici la mine, zise boerul înciudat. Și bieții moșnegi s'aau dus și au mas la han. A doua zi

ei s'aũ prins jitarĩ la oamenii din acel sat și cãtrãtoamnă, cind se stringe de pe cĩmp, ei aũ adunat la jitarie dejma de la fie-care om, punind-o in stoguri fie-care fel de pine de-o parte. Apoi in loc s'o triere, i-aũ dat foc și minune mare, cã in urma focului nu a rãmas cenușã, ci pinea treeratã gata. La aceasta aũ fost fațã, inre mulții oameni din sat care venise sã stingã focul, și un vãtaf de la moșia ciubotarului. Acesta vãzind minunea, s'a dus și a spus stãpinului sãu cele ce vãzuse.

—Adevãrate sã fie oare, mãi, cele ce-mĩ spuĩ?

—Tot așã de adevãrat, cum este cã te vãd și pe D-ta acum cu ochiĩ, rãspunse vãtavul.

—Hm! Mare lucru, zeũ, și mare minune ar fi și asta, de-ar fi precum spuĩ. Mie unuĩa, drept sã-ĩ spun, nu-mĩ prea vine sã cred.

—Sãracu-de-mine, cucoane, dor n'am venit sã prujãse! Dacă nu crezi, intrebã toți oamenii din sat, care venind sã stingã focul, aũ vãzut minunea cu ochiĩ.

Dacã e adevãrat, zise boerul, atunci n'avem de cit sã dãm și noi foc strinsureĩ noastre și cu acest chip nu mai sintem siliți sã cheltuim, punind oameni sã treere.

—Așã gĩndesc și eũ c'ar fi nemerit, rãspunse vãtavul.

Și nici una, nici douã, ei s'apucarã și dãdurã foc girezilor, care nu erau departe de curte. Focul intinzindu-se, pe lĩngã girezi, aũ ars și curtea cu tot ce se afla in ea și imprejurul ei. Se ințelege cã alta n'a mai rãmas in urma focului, de cit cenușã, așã cã cu modul acesta, boerul nostru a rãmas iarãși calic lipit pãmintului, ca și mai înainte. Ce sã facã acum? Ș'a luat sula și acul și ducĩndu-se inapoĩ la cãsuța lui ce-o avea ințãiũ, s'a apucat iar de ciubotãrie.

Nu dupã multã vreme de la aceasta, s'a intimplat de a trecut pe acolo D-zeũ și cu Sf. Petrea iar, și cerĩnd gãzduire, acum iar aũ fost primiți de ciubotariũ și dacã s'aũ sculat a doua-zi dupã ce aũ plecat, mergĩnd, sfintul Petrea a zis lui D-zeũ ca sã-ĩ dãrueascã ceva acestuĩ om milostiv. Dumnezeuũ inșã i-a rãspuns: Ții tu minte, Petre, pe boe-

rul cel bogat din satul unde am fost jitari, cărui i-a ars girezile cu tot avutul lui și care ni-a minat la han când i-am cerut ca să ne primească în gazdă? El n'a fost altul de cît ciubotarul acesta care iarăși nu-î altul, de cît tot acel ciubotar, care ni-a mai primit încă o dată în gazdă, când ședea tot aici, dacă-ți mai aduci aminte de atunci, și pe care eu îl făcusem bogat, pentru ca drept facere de bine să ne huidească de la poarta lui. Nu, Petre, lasă-l să trăiască așa în sărăcia lui, căci așa e mult mai de treabă și cinstit, precum chiar singur vezi, de cît cînd devenise bogat. Și dacă am dat foc strînsurei noastre din vremea cînd ni pusesem jitari, aceasta am făcut-o numai în privință, ca prin minunea ce ai văzut-o atunci, să-l fac să-și dea el singur foc averei lui, ce în dar și fără osteneală a cîștigat-o și din care n'a vroit să iee măcar atît de puțin, cît să miluească pe niște bieți săraci, căci bogatul nu crede nicî odată celui sărac, nicî sătutul celui flămînd.

Așa urmînd calea înainte, aș ajuns la un han din mijlocul unui cîmp, unde era lingă drum și o fîntînă.

Ei fiind tare osteniți și însătași, căci era cald, pe vremea săcerișului și vroind a bea apă, s'aș oprit drept la acea fîntînă. Tocmai atunci veni din spre lanul de grîu de alături și o fată cu cofița în mină, spre a scoate apă, care după ce ș'a umplut cofița și a dat și moșnegilor să bea, s'a întors iar la secerat; iar ei aș rămas spre a se mai odihni puțin. Dinaintea hanului pe o laiță, sta un om ce nu era altul de cît crișmarul și care de somnoros, leneș și beat ce era, tot moșăea, adică își scăpăta capul în toate părțile; iar sfîntul Petrea cum ședea lingă fîntînă, se uita lung spre lanul de grîu, la fata care seceră, și tot da din cap și se mira. Atunci D-zeu îl întrebă — Da ce tot dai din cap și te miri Petre? — Doamne, îi răspunse el, mă uit la acea fată, care ni-aș dat apă adinioară, cîtă vrednicie are la lucru și gîndesc că după frumusața și hărnicia ei, cînd i-aș da și un bărbat tot așa, ar fi cel mai nemerit lucru. — Iată care va fi bărbatul ei, zise Dumnezeu

arătându-î pe bețivul somnoros, ce sta pe laița de dinaintea crișmei. Acest puturos să fie bărbatul acelei fete? zise sfântul Petrea minios; atunci dacă este așa, mă duc să-l văd mai de-aproape. Pe dată chiar să și scoală și ducându-se la el, după ce-î trage două palme zdravene, se întoarce înapoi și apoi plecară pe cale înainte, lăsându-l pe bietul crișmar nedumerit și cu gura căscată.

—Ține minte, Petre, adaoșe D-zeu, că pentru acele două palme, ce le-ai dat aceluî om, care nu Ț-a făcut nemica, veî suferi o dată două bătăi zdravene.

După o trecere îndelungată de vreme, se întâmplă că D-zeu și cu sfântul Petrea, se vede că la întoarcerea lor înapoi, să inopteze într'un sat din apropierea aceluî han, unde s'a u oprit să găzducască, dar ne vroind nimeni a-î primi, au ajuns așa tot rugîndu-se, pînă în cealaltă margine de sat, unde înaintea unei cocioabe rele de casă, era o femeie scoînd apă.

—Faceți-vă milă și pomană, zice sfântul Petrea cătră aceea femeie, și primiți-ne să găzduim în astă noapte aici la D-voastră, căci sintem niște bieți săraci necăjiți și n'avem unde minea.

—Dă, oameni buni, eu v'ași primi bucuroasă, dar drept să vă spun, că bărbatul meu îi cam bețiv și de s'a întâmpla să vie beat astă noapte, cum vine de ce'e mai adeseori, mă tem să nu aveți scîrbă cu el.

Cum a fi, fiică, primește-ne, că am umblat mai pe la toți din sat, care nu cunoaștem din pe pricină nu ne-au primit, și nu știm acum unde să ne mai ducem, zise Dumnezeu.

—Atunci poftim în casă.

Lupă ce-au ospătat puțin, sa u culcat amîndoi moșnegii pe-un pat, Dumnezeu la pîrete și sfântul Petrea la margină. Chiar așa se întâmplă cum spusese femeia, căci într'un tîrziu noaptea, vine și bărbatul beat, minîncă suduînd și spunînd cite și mai multe și cînd să se culce, dă cu chi de cei doi oameni culcați pe pat.

—Da acolo cine-î, femeie, zise el răstit.

—Nişte bieţi moşnegi sermanî, pe care î-am primit să găzduască în astă noapte aici şi eu gîndesc că n'am făcut nici un rău cu asta, răspunse femeea.

—Aşa! Dar cum aŭ îndrăznit să se culce aici cînd n'am fost eu acasă?

Şi nici una, nici două, ia cîomagnl lui de văcărie, căci era văcar, şi unde prinde a mi-l croi pe cel de la margină, adică pe bietul sfintu Petrea, şi dai pină se rupe cîomagul.

—Te-ai rupt şi tu tocmăi acum cînd era toîul bătăci? Las că aduc eu altul! Şi eşi afară spre a-l găsi. Atunci sfintul Petrea zise: —Doamne, mai dă-te şi tu la margine, că pe mine m'a coşit în bătae. Şi aşa sfintul Petrea trecu cătră părete.

Cînd vine omul de-afară, zice: →Pe acest de la margine l'am regulat, ia să-l judec şi pe celălalt de la pârde, şi începe a bate iar în sfintul Petrea. Apoi după ce s'a mulţumit de bătut, î-aŭ luat de spate şi î-aŭ dat afară.

—Cîte-o fost, o fost, Doamne dar acum am pătit-o hăt bine, zise sfintul Petrea văitîndu-se. Bre! că anpăda om!

—Ba de loc, Petre, că ce-ai căutat într'o vreme, e cam multşor de-atuncea, ai găsit acuma.

—Cum aşa, Doamne?

—Ascultă, să-ţi desluşesc, căci văd că nu pricepi —Mai ţii tu minte ce űam spus într'o vreme cînd ai dat cele două palme la crişmarul cel beat ce sta pe laiţa de dinaintea hanului unde ne oprisem să bem apă?

—Da, îmi aduc parcă aminte, dar ce are a face una şi cu alta?

—Ba are a face tare mult şi iată de ce: Omul acesta ce te-a bătut, nu-î altul de cît acel crişmar, iar femeea lui acea fată harnică, ce secera atunci la griu şi despre care m'ai rugat să-î dau un bărbat după inima ei.

Aceste două bătăi zdravene, ce tu ai primit acum de la el, nu-s altă-ceva, de cît răsplata indoită pentru cele două palme ce tu î-ai dat atunci pe nedrept. Ce? Poate nu-ţi place această dreptate.

—Toate drepte, Doamne, dar numai un lucru în lume îmi pare tare nedrept, și anume acesta: Că lași de se împreună un leneș cu un harnic, un ticălos cu unul de treabă ori un prost cu un cuminte, cum bună-oară e omul și cu femeea aceasta la care am mas astă-noapte. Eū cred că ar fi mult mai nemerit ca să se împreune în căsătorie totdeauna harnic cu harnic, leneș cu leneș, prost cu prost și cuminte cu cuminte.

—Hei, Petre, zise D-zeū, dacă ar fi așa cum spui tu, apoi drept să-ți spun, că ar fi tare rău în lume, și iată de ce: că cei harnici și cuminți ar face averi de n'ar ști ce-i la casele lor, pe cînd pe leneși și proști, nepuțindu-se cîrmui și economisi singuri, i-ar trage cîni pe drumuri. Deosebit că acești din urmă ar pizmui pe cei dintăi și din astă pricină s'ar isca cele mai multe răle. Dar așa cum este, socot că e mai bine; căci cel leneș trăește pe lingă cel de treabă și cel prost pe lingă cel cuminte, care poate să-l povățuească; căci judecă bine și tu ce ar fi, dacă omul acest leneș, ticălos și bețiv, în locul femeii lui harnică și cuminte, ce duce tot greul gospodăriei, ar avea alta leneșă, ticăloasă și bețivă ca și dînsul?

—Adevărat, Doamne, judecînd, văd și eū că e mai bine așa; căci tot ce se face prin voința ta, e bine și nemerit, și chiar aceste două bătăi zdravene ce am primit, le cred ca o răsplată foarte nemerită, dată de tine pentru un lucru de care am fost vinovat, dar pe care, drept să spun, că nu le-oiu uita nici o dată.

Drăgănești (Suceava)

culeasă și scrisă de

Cost. Teodorescu, învățător.

Ca variantă la această poveste, avem pe următoarea, foarte pe scurt scrisă și culeasă din satul

Dolhasca (Suceava):

Pe cînd împla Dumnezeu cu Sf. Petru pe pămînt, trecea pe lîngă un pâr, desuptu căruia sta culcat un om, care striga: Dă-mi Doamne o pară în gură! Dumnezeu face să-i cadă o pară în gura lui cascătă. Leneșu zice: Mestecă-mi-o Doamne! Da Sf, Petru zice: Doamne eū mă duc să-î trag un ciomag; nici nu'și mestecă? ...Petre nu da; că pentru unu vei lua două. Petru n'a ascultat. Nu mult trece și ajungînd în un sat, trag la gazdă tocma la leneșu, dar fără să știe. Cînd s'aū rugat să-î primească era numa femeia cu copii acasă și ea le-a spus că are un barbat rău, cînd vine de la crîsmă face huit. Ei s'aū prins așa să rămie. Femeia le așterne pe cuptor, se culcă ei. Indată vine și leneșu de la crîsmă. Cum intra în casă începe huitu. Femeia îi zice, mai încet! că avem niște oameni la gazdă. Ce-î vine în gînd, s'apucă și trage un ciomag celui de la margene, tocma lui Sf. Petru. El șopti cătră Dumnezeu: mă rog lasă-mă la părete, că de-aveni să-mi mai dee un ciomag, mă gătește. Se dă la părete. Leneșu mai împlînd prin casă, într'o vreme, pune mina iar pe ciomag și zice: celui de la părete nu i-am dat nici una; cînd și-ajunge la el și jap încă una... Indată se scoală amîndoi de pe cuptor și es pe ușă. Dumnezeu zice lui Petru: vezi Petre, ți-am spus eū că pentru una ai să ieși două.

S. Mihăilescu.

CHIUITURI DIN ȚARA OLTULUI
 ÎN
 TRANSILVANIA

1. Pus-am gînd Dumnezeuesc
 ca să mă călugăresc ;
 m'oiu călugări pe dracul
 că fetele îmi pun capul.

*
 **

2. Astă sară-i săptămînă
 eram cu mîndra de mîndra
 și-i tot ziceam sara bună,
 sara bună mîndro dulce
 sara bună. că m-oiu duce.
 —Nu te duce, bade, duce
 că te țin cu turtă dulce.
 — De mai ține cu zahar
 că mi-am pus hainele'n car
 și mi-am pus picior in scară
 să mă duc in țară iară. 1)

*
 **

3. Mîndra mea cu ochii mici
 mă face să vin pe-aci.
 Mîndra mea cu ochii verzi
 eși afară de ma vezi,
 eși afară pîn la poartă
 de vezi dorul cum te-așteaptă.

*
 **

4. Insura-m'aș însura
 urită nu mi-aș lua,
 dar frumoasă nu-mi prea place
 că prea mulți prietini face,

1). In țară — în România.

5. Fost-am ferior nu prea foarte
 și-am iubit fetele toate,
 câte fete în braț'am strîns
 toate după mine-aū plîns;
 de te-oiū strînge și pe tine
 și tu-î plînge după mine,
 și de te voiū săruta
 de mine nu te-î lăsa.

*
 * *

6. Mîndro, dragustile noastre
 ne-aū rămas pustii pe coaste,
 și am fost Vineri la ele
 ș'aū răsărit viorele,
 viorele flori adînci
 cînd le vezi, mîndră, să plîngi.

*
 * *

7. Sărută-mă mîndro'n gură
 c'asară-am mîncat friptură,
 friptură de turturea
 și-mi e gura ca mierea.

*
 * *

8. De n'ar fi ochi și sprincene
 inima mea n'ar mai geme,
 dar cînd la ea mă gîndesc
 simț că de dor mă topesc.

*
 * *

9. Frunză verde și-o nuea
 mîndro mîndrulița mea,
 astă noapte vis visam
 mîndro că te sărutam,
 iară cînd mă deșteptam
 perina'n brață strîngeam.

10 Nu gîndi, badeo, gîndi,
cã ca tine n'or mai fi,
ca tine sînt și o mie
numai nu-mi trebuie mie.

* * *

11. De cînd badea mi s'aũ dus,
negurã'n curte s'aũ pus,
și pe parî și pe nua
și pe inimioarea mea

* * *

12 Sã știũ bade c'ai veni
drumul ți l-aș vãrui
tot cu var de cel mărunt
doar vii badeo mai curînd,
tot cu var de cel mai mare
doarã vii badeo mai tare.

* * *

13. De-ai fi, mîndro, bunișoară
tu ți-ai face pat afarã,
eu m'aș face vînt de varã
patul ți l-aș legãna
și gura ți-aș sãruta.

* * *

14. Trecuiũ dealul mort de sete
mã 'ntilniũ cu douã fete,
amîndoauã în hainã noauã
sãrutã-le-aș p'amîndoauã
dar pe una tot-deauna.

* * *

15. Bere-aș apă din isvor
din gurița cui mi-î dor,

și apă din fîntiniță
de la scumpa mea mîndruță.

*
**

16. Cîte fete-s cu cercei
toate-așteaptă să le ceiū,
cîte fete-s cu mărgele
toate-s mîndruțele mele.

*
**

17. Frunză verde ca iarba
rău mă doare inima
cînd văd pe mîndruța mea
în brațele altuia.

*
**

18. Place-mi borvizul cu vin
și mîndra din sat străin,
place-mi și vinul curat
și mîndruța din alt sat,
place-mi vinul tot mereu
și mîndra din satul meu.

*
**

19. Lelișoară de pe plaiū
spune-mi gura cui o dai?
Dă-mi-o mie 'n datorie
pînă la sfînta Mărie.

*
**

20. Bate vîntul, iarba pică
dorul mîndrei rău mă strică,
bate vîntul, iarba crește
dorul mîndrei mă topește.

Şezătoarea în satul Giuleşti

În acest sat, ca în multe părți locuite de Români, săteniî căutînd a schimba viața lor monotonă, fac și dinșii petreceri felurite.

În lungele nopți de iarnă, pe cînd cei mai bătrîni cisluesc în crîsmă de naintea unui pahar cu rachiû, flecâii și fetele se adun la o casă sau două, formînd șezători.

Fetele cu furca în brîu, sînt adunate să facă un spor, iar flecâii înaintea ibovnicelor lor se silesc care mai de care să facă cîte și mai multe năzdrăvăniî. Aci la șezătoare, ca la orî și ce adunare de flecâi și fete, se păstrează un obiceiû vechiû: din timp în timp fac cîte o pauză, lăsînd la o parte lucrul și jocul; fie-care flecâû își ia cîte o fată și se duc de o parte de bătrîni, la camară: o odăiță mică ce se află mai la toate casele țărănești. Acolo flecâul ține pe fată în brațe, o sărută, o mai strînge, o mai pișcă, o mai gîdilă, cu un cuvînt, se drăgostesc. Numai spor de lucru nu se face la șezători, căci flecâii prin năzbîtele lor, provoacă risîte ce fac pe fete să se țină cu mînele de piept. La șezători aû une orî scripcari orî cu fluierul.

Iată și unele din năzbîtele lor:

Calul, îi înjghebat ast-fel: doi spate la spate se leagă cu ceva de brîte și se pleacă cu capu în jos. Se acopăr cu niște sumane, așa fel în cît unu pune o mîneacă în cap, formînd capu calului, la care așază de amîndouă părțile cîte o lingură, formînd urechile. Apoi se decing de cîte-va curele și i le pun pe cap în loc de friû. O mîneacă este lasată în urmă, prin care cel alt bagă un băț, închipuînd coada cu care lovește în toate părțile. Unu care-i mai ușor se suie calare, de unde strunește calu. Se primblă cu el prin casă, făcîndu-l scos de vînzare. Unul se face cumpărător și îl negoată începînd de la un preț mare, tot merge descrescînd pînă cînd cumpărătoru îi dă »un leû și-un ort.» Zicînd ast-fel, stăpînu răspunde: »de cît ți l-oû da cu'n leû și un ort, mai bine să-l văd mort.» Finînd aceste cuvinte, aruncă de pămînt o oală cu cenușă ce o ținea în

mîna. Toată casa se umple de cenușă. În acest timp, în mijlocul hohotelor de ris, provocat de talmășagul cu șic a negoțului, se desfac cei doi deslegîndu-se de cingători și călărețul rămîne jos.

Țușca — Se așază flecăii pe un scaun lung în mijlocul casei. Impletesc un ștergar în două, formînd cea ce să zice *țușcă*. Toți cei de pe scaun staū cu mînile la spate, purtînd țușca din mîna în mîna unu de la altu. Unu stă în fața lor să caute țușca. Pe cînd să necăjește s'o găsească, mai nu prinde de veste cînd este lovit cu țușca și iar cu răpeziciune dată la spate de unde o apucă alții ș'o trec mai departe. Cînd se repede s'o apuce de la care a zărit-o, alții de alături l-au croit din nou cu țușca; în cit cel ce-o caută, pîn a fost în stare s'o prindă, i se coșesc spatele de lovituri. De la care a prins-o, îi ocupă locul pe scaun rămînînd se caute țușca.

Tot așa se urmează pîn se satur de acest joc.

Clopotnița. — Se așază flecăi roată cuprinși cu brațele pe după cap. Amăgesc pe unu care nu știe cum îi urmarea și-l pun în mijlocul lor. Unul se sue de asupra pe umerile lor, și apucînd cu mînile de cap pe cel din mijloc, îl trage în toate părțile, zicînd că trage clopotu. Pe cînd acesta răcnește să-l lasă de cap, cei alți fac haz.

Ciubetu. — Se înșiră flecăi unu lîngă altul, cuprinși pe după cap ca la hora briū. Doi flecăi din cari știu bine acest joc și cuvintele ce se urmează între ei, se aleg. Unul poartă cîrma la joc și altul se așază jos în mijlocul casei. Lăutarii cîntă hora ciubetu ce se asemănă cu alta »cernita.» Jucînd, se învîrt de cîte-va orî împrejurul celui de jos, cînd de o dată se opresc în dreptu lui și zic toți o dată: »Iho !... Măi băieți ! Ce să fie aista la vreme de noapte?... Să fie urs?... prea'n drum s'a pus. — Să fie lup?... prea lung în trup... Poate a fi o cucurigitoare..... Hai s'o cucurigim. — Să pleacă toți la urechea lui și strigă tare : »cucurigu !! »

Se începe cîntecul, pornind și ei jocul iar împrejurul celui de jos. Nu mult și staū. Iar zic: Iho !... Măi băeți !...

Ce să fie aista la vreme de noapte?... Să fie urs.... prea'n drum s'a pus.... Să fie lup?... prea lung în trup... Să fie cucurigitoare!. am cucurigit-o. Poate a fi o bahuitoare?... Hai s-o bahuim. —Se pleacă toți la urechile lui și strigă: «bahu!!»

Iar încep jocul, și după câte-va înconjurări pe lângă cel de jos care stă neclintit, se opresc și zic: Ho!... măi băeți!.... Ce să fie aista la vreme de noapte?... Să fie urs?... prea-n drum s'a pus... Sa fie lup?... prea lung în trup.... Să fie cucurigitoare?... am cucurigit-o și n'a fugit.. Să fie bahuitoare?... am bahuit-o și n'a fugit... Poate a fi o cioată. Cum se p... lupu pe cioată?... Hai s'o p...

Toți rădică un picior de asupra celui de jos. Acum se scoală și el de jos, se pune în fruntea jocului, începând răpede a spune cuvinte cari dacă nu le vor zice bine ceilalți, primesc batae.

1. Capră neagră, în peatră calcă, piatra'n patru bucăți crapă. Așa sa crăpe capu căprei, cum a crapat piatra'n patru.

2. Vine pîrciu de la muute și trece pe punte. Puntea pute a pîrci, pîrciu pute a punte. (Să zice de trei ori).

3. Aū fost asară'n gazdă la popa oaspeți proaspeți și aū legat cai de cozi, de coame, de cuile podului popei.

4. Flutur pe punte, flutur sub punte, câte de trei ori trei fluturi pe punte, trii su punte.

5. Trecui punte lunecoasă, întîlnii fată frumoasă. Unde o'ntîlnii acolo o sărutăi: în isma ismei, în truntea chismei, și'n ismuță și'n chismuță.

Din Giulești (Suceava)

S. Mihăilescu

Povești din Banat

I.

Au fost un împărat, ca toți împărații, tare și puternic, și n'au avut copii, numai o fată. Așa fata au fost la șco'ă și așa au învățat de bine, în cât nici una n'au învățat ca și ea, și să fie așa icleană ca ea. Așa dară, tata ei au și dat veste'n lume că »acel care o ști mai multe de cât fata mea, eu îi dau jumătate de împărăție și fata de soție.»

Venit-au domni, crai, împărați și toți s'au dus buzăți înapoi.

Mai departe, moșul meu Toaică păzea porcii, că au fost purcariu, dar era pe lingă drum. Iaca un domn :

— Bună ziua, purcariule!

— Mulțiam, domnule!

— Care drum mere la împăratul Toșa Mizdroi, cel cu fata cumince?

Atunci moșul meu Toaică, adică purcariul, au răspuns :

— În cotro porcii cu coada.

Domnul se uita la porci, se uita la cozi, se uita la drumuri, că au fost patru drumuri crucișate. Iar zice domnul:

— Cumince ești tu, purcariu.

— Cumince o fost și tata meu.

— Numa mumă-ta-i proastă c'o făcut doi copii.

— Așa se cage : frace după frace.

— Tatātu o tăiat doi porci.

— Așa se cage : de tot capul porcul.

— Și o pus-o după ușă.

— Acolo i-o fost locul.

— Și o mâncat-o bila (cătaua).

— Flămîndă o fost.

— Tatātu o omorît-o.

— N-o omorît-o tata, numa vina ei.

— Și o țipat-o pe gunoiu.

— Acolo o dormit și vie.

—Să ce duci tu să-mi pețești fata împaratului.

—Pețesc mie, nu ție, numa tu să ții salca asta cu spatele și să păzești porcii pînă viu e cu fata.

Domnu aū zis că șede. Și s'aū dus purcariu la împăratul și aū zis :

—Buna ziua Inălțate Impărace.

—Mulțiam, purcarule.

—Da unde ți-i fata să divănesc eū cu ea ?

—In grăgină, răspunse împăratul.

S'aū dus purcariū în grăgină, însoțit de doi ginărari ca marturi. Atunci purcariū aū zis :

—Buna ziua, fată mică.

Fata aū răspuns :

—Bună mi-o fost țița maicei mele ; ziua-i de la D-zeū ; fata-s eū ; mică-i mincea ta.

—Ce păzești tu, fată ?

—Păzesc curechiu să nu-l mînce paserile.

—Așa am pățit-o și eū cu curechiū, numa l-am bagat să se năcrească.

—Aia-i bine.

—Bine pe dracu, că tot s'aū stricat.

—Aia-i răū.

—Răū și nu bași, că l-am dus la holdă să o torenesc.

—Aia-i bine.

—Bine pe dracu, că am nimerit pe a altuia.

—Aia-i răū.

—Răū și nu bași : eū tare —tata tare ; eū luaiū de-un capăt, tata de alălalt, și am astornat pe a noastă.

—Aia-i bine.

—Bine și nu bași, că-i prea torenită holda și prea multe flori cresc.

—Aia-i răū.

—Răū și nu bași, că vin bizile și lasă miere.

—Aia-i bine.

—Bine pe dracu, că pe deal îi mierea pînă'n jenuți, da pe vale nici să lingi cu limba.

—Ba aia mințiși.

—Că d'aia am venit și eū, să mint.

Și lucru aū fost gata, aū dat împăratul fata după el. Aū țipat țoalele purcărești și i-aū dat domnești, și s'aū gostit bine. Și purcariu, adică moșul meū, a mīnat-o bine o vreme vestită viță a Govosdenilor. Mai pe urmă mi se îngemnă, frace, la rachie și bău tot ce-aū avut, și astăzi îi viță noastră, a Govosdenilor, săraci și bețici; încă nu le zic bețici, numa bețai; și oameniī noștri și astăzi zic că viță noastră aū năroc, numa mince nu. Și să credeți că povestea mea îi istină, și dacă nu mă credeți, faceți întrebare saū veniți pe-jos pînă la popa a nostru, că nu-i în slujbă, îi acasă, vă poate spune mai bine. Numa Sîmbăta pînă la ameză să nu vină nime, că el are lucru să șadă la uliță și să-i sărute nevestele mīna și să le întrebe ce-o tîrguit și acasă-s bărbații ?

Sarafola (*Banat, ținutul Torontal*)

Govosdian Petru.

SUPERSTIȚII

181. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeți.

182. De puī sare în gunoiul de după ușă, îți scoate cloșca puice cucuete.

183. De dai sare sau oțet după sfințitu soarelui, îi cu primejdie pentru vite din pricina lupilor.

184. De împrumuți ciuru sau sita sara în sat, s'o acoperi cu pestelca saū altă ceva, că-i iarăși cu primejdie.

185. De ai prăpădit o vită, pune o peatră în tureatca unei ciobote ș'o leagă la gură, că-i ferită de jiganiī.

186. De îmbraci o haină nouă, să te duci îndată la apă că de grabă îți vei face alta.

187. Să nu măturī Duminică dimineața în fața soarelui, că colbăești fața sfintului soare.

188. Să nu dormi Duminica dimineață când auzi clopotele le biserică, că trec șerpî peste tine.

189. Să nu dai borș cu flori de pomană, că pe ceea lume beî tot apă cu hospă și cu flori.

190. Să nu dai de pomană ouă la țiganî, că-ți fură cioara puii.

191. Când îți tai unghiile, să le strîngi în poală și să le pui în sîn, că pe ceea lume le strîngi cu genele ochilor de pe unde-or fi.

192. Când ți-i coasă vr'un bunghiū sau ceva pe tine, să ții o stranță în gură, că-ți coși mintea.

193. Să nu gătești hainele Sîmbăta, să leși macar o cheotoare ne gata, că nu-i bine pentru sănătate.

194. Când pleci unde-va, să nu te întorci înapoi, dacă ai uitat ceva, că nu-ți merge bine.

195. Să nu ciocnești ouă în ziua de Paști, dacă vrei să nu te doară mijlocul la săcere.

196. Dacă s'a spurcat copilul mîncînd de fruct în postu cel mare, mama să nu mînce de fruct în ziua de Paști.

197. De vezi primăvara întîiu cocostîrc pe sus (zburînd) nu te doare mijlocul vara la săcere; de-l vezi șazînd jos, te doare.

198. Cîte cucoară îi vedea primăvara întîiu, atîtea chite de cînepă ai să faci.

199. Când dai cui-va un ac, să nu-l asvirli, că cît li-i asvirli de departe atîta are să-ți moară un copil de lung.

200. Când vijîe focu, atunci te vorbește cine-va de rău; să ieî sare să aruncî în foc, că-i dai în ochi aceluia care te vorbește.

201. Când să crapă mămăliga, ai să faci un drum. (În cotro este crăpătura mămăligei cînd o tornî, într'acolo ai să pleci).

202. Când auzi de prima dată pupaza și n'ai mincat. te-a spurcat, și tot anu îți miroase gura a cuiabar de pupază.

203. Când ți'a cînta cucu în față ori în dreapta, îți merge bine tot anu; ți'a cînta din potrivă, îți merge rău.

204. De-î avea para'n pungă, cînd avzi cucu 'ntîiū cîntînd, tot anu nu-ţi şede punga fără parale.

205. De-î vedea mîel alb întîiū, ai să fii cu inima bună tot anu; de-î vedea negru, ai să ai inimă ră. (Pe aiurea zic că de vezi mîel alb, nu te mîncă puricii; iar de vezi negru, te mîncă).

206. De-î vedea mînz înainte de să fi văzut mîel orî pui, ai să fii gol tot anul; iar de-î vedea mîel sau pui, din potrivă.

207. De-î dormi în ziua de sfîntu Gheorghe, iei somnu mîeilor.

208. De-î avea finî mulţi pe ceea lume, te scot de-î fi la întuneric; toţi îţi es cu lumînări amîna.

209. Să nu te giuri c'ai să te spînzuri, orî ai să te împuşti, că dracu te-o şi trecut la condică, şi de acoloa nu mai scapi.

210. Să te păzeşti să nu fii probozit în ziua de pobrajenî, c'apoî tot anu eşti probozit (ţinut de rău, ocărit).

211. Să nu prefaci mămaliḡa de multe-orî, că găseşti vine de sînge prin trînsa. Îi păcat să arzi trupu D-lui de multe orî.

212. Să nu te uiţi noaptea'n oglindă, că-ţi pier vederile.

213. Cînd Ț'a eşi noaptea ied înainte, să ştii că-î dracu, să-î arunci bîrneţu în coarne, că pe urmă nu-ţi mai scapă. Îi dai bîrneţu bine între coarne şi pe urmă ce-î porunci, îţi aduce.

214. De-î cloci ouă de stărchitură (ouăle mici de tot şi cam moi, care le face unele puice întîiū) sub-suoară şi-î creşte ce-a eşi din ele, îţi creşti spiriduşi şi aiştia cîţi bani îi voi, Ț'aduc, şi nimenea nu te poate bate, că numa îi chemî în gînd; da după moarte a lor eşti. [Alţii mai cred că spiriduşu este un ban cu putere de-a aduce bani de la alţii cari aū mulţi. Ast-fel de spiriduş zic ei că se cumpără. Cînd îi lua niscaiva bani de la cel ce are spi-

riduș, cînd ajungi a casă, nu-î mai găsești toți; dar vai de sufletul celui ce-a avut spiriduș].

(*Auzite în județul Covurluii*)

G. P. Salviu

Povestea Oului

Ci-că o fost o dată un moșneag ș'o babă așa de saraci, că n'aveau la casa lor de cît o găinuță. Dar nici de ouăle găinei n'aveau parte, că nu știu ce le mînea de sub găină cînd le oua. Neputîndu-se dumeri moșneagul de ce nu poate afla ouă sub găină, se pusă într'o zi de pîndă, în dosu poetei. Cînd găina făcu oul, odată el începu să fugă. Moșneagu după el să-l prîndă ca să-l minince, că nu-și indulcise sufletu cine știe de cînd cu frupt. Oul însă spuse moșneagului: —Lasă-mă tată, că eū mă duc să-ți aduc avere. Moșneagu vîzînd un ou vorbind, își făcu cruce, și-l trăsni îndată prin minte că trebuie se fie nazdravan. Sfătuîndu-se cu baba, dete drumul oului să se ducă.

Se ia oul și se duce pe un drum; cum mergea el gîndînd, se întîlnește cu un rac.

—Da unde te duci măi oule?

—Mă duc la bine, hai și tu cu mine.

—Hai, zice racu.

Racu se luă după ou și merseră amîndoi sfătuînd măi departe; numai de la o vreme iacă se întîlnesc ei cu un șoricuș.

—Da unde te duci tu măi oule, zice șoricușu.

—Mă duc la bine, hai și tu cu mine.

—Hai! zice șoricușu; și tustrei se ieū la drum, chicotînd și hîrjonîndu-se. Și cum mergeau ei, numai ce se întîlnesc c-o mișă.

—Da und-te duci tu oule, cu cei doi tovarăși?

—Mă duc la bine, hai și tu cu mine.

Haï, zice mița, și cu toți pornesc tot înainte. După ce merg un popas bun, se întilnesc la un dîmb cu un cucuș.

— Buna ziua, măi oule! Da unde te duci cu droaea ceea după tine?

— Mă duc la bine, haï și tu cu mine.

— Haï, zice cucușu, și se luară toți cinci, și merșeră tot înainte spre o pădure. Cînd la marginea pădurei, numai ce dau de-un țap.

— Da unde fugi măi oule, zice țapu, cu voinicii ceia după tine?

— Mă duc la bine, haï și tu cu mine.

— Haï bré omule! unde te duci tu haï și eũ, că te știũ că ești cu cap. Se vede că și țapu era o țiră de nazdravan.

Nu întărziază mult la vorbă, și intrară în pădure. Și cum mergeau ei, numai ce zăresc o casă unde stăteau 12 talhari foarte bogați. Oul o cotigește intr'acolo și ce face, ce drege numai ce descue ușa, căci talharii erau duși după meșteșugu lor. Cum intră oul, spune celorlalți:

— Eu măi mă pun în spuză în vatră; tu șorecuțule să te viri în borta cea de sub pirostii; tu racule să te viri în ceaunu cu apă; tu mița să stai pe cuptor; cucușu să se sue în gura podului, și tu țapule să stai ascuns în tindă după ciũvee.

După ce oul îi măi dăscăli ce aũ să facă fie-care, se așezară fie-care la locul lor și tăceau cum tace chiticu.

Intr'un tirziũ, numai ce vin talharii; după ce măi umblă ei cît umbă prin casă, unul din ei vrea să facă foc și se duce în vatră să imprăștie șperla.

Puf! numa ce pocnește odată oul și improașcă pe bietul talhar cu cenușă drept în ochiũ. Unul din ei fuga se vire mina în ceaun se iec apă și să'dee la ochi celũ ce aproape chiorise de durere. Atunci racu îl prinde de degete și îl stringe cît ce poate. Ți ți... ți... face șoarecu din borticică (adecă ține-l înțelese talharul) și motanul de pe cuptor numai ce-î da; Curmei! curmei (adecă să se aducă funii să-î lege).

Talharii spărieți, dădură busna pe ușa, socotind că-s

draci. Cînd să iasă afară numai ce aud : cot ! cot ! cot cot ! dați (adecă dați cu coatile, cu parul, înțeleseră ei) și țapul atunci numai ce ncepe a-i bufni cu capu, de-i buși pe ușă ca pe niște snopi.

Talharii văzînd drăcia asta la casa lor, și socotînd că-i cuprinsă de necuratu, o părăsira și se duseră in lume, iar oul, după ce dete fie-cărui tovarăș cîte ce-va, își luă partea lui și-o duse moșnegilor. Cînd vâzură moșnejii atîta bogăție, era să moară de bucurie. Indată începură alt-fel de traîu.

Pe ou îl insurară c'o fată frumoasă și la nunta lui o jucat toate găinele din lume.

Eac'asa-i povestea mea : frumușică mititea, minciunică minciunea.

Broșteni (Suceava)

M. Lupescu.

G L U M E

IX 1)

Mocanul și Țiganul

Niște țigani ursari, din care unii știaū să cînte puțin din scripcă, se sfătuiră cum ar putea ei să înșele mocanul și să fură cîți-va miei. Așa ei se înțelesără ca unul cu scripca să meargă la mocan, sa-l țină de vorbă, și să-i cînte, iar cei lalți, cînd oile vor fi într'o vâlcică, să cie cîte un miel. Zis și făcut. Țiganul cu scripca merse la mocan și i zise : Bună dimineața jupîne mocane. Mulțămesc Dumni-tale, jupîne țigane —Nu voești să-ți fac un tacsim? —Fă-mi. răspunse mocanul. —Țiganul începu a cînta : țimțai, țimțai, țimțai, țimba, țimba ; iar mocanul a juca și

1). Vezi pagina 85 și 209.

și a sări peste băț. În timpul acesta ceilalți țigani mergeau tupiluș spre oi, dar se vedeau în zare. Atunci țiganul începu a cînta din gură :

Tupilate, căciulate

Că te vezi pe jumătate.

De tot Țiganul,

Cîrlanul.

Cine o putea,

Și doi să ia.

În urmă țiganul și-a luat ziua bună, iar mocanul a pierdut ciți-va miei.

Auzite de la Alecu Chiricuță (Tăbăcești)

X.

Țiganul și Nevasta

Un țigan ferar, tot umblînd printr'un sat se amorează de o nevestă tînără și frumoasă, dar nu avea ocaziune ca să-î desfășure focul inimei sale. Într'o zi îi păzi pala cînd venea de la apă; smerit țiganul să apropie de dînsa și începu ast fel: Auleo jupinășică, cîtu-mî ești de frumoșică; da frumoasă! parcă ești din droghițele și din vîzdocele scoasă; la' urechi cu cercelușă și la gît cu mărgelușă, parcă ești o curcudușă; sprîncenile, coțofenile; ochii ca mura din pădure; de la nas pîn'la guriță, parcă ești o pavuniță și ai și.....

La strofa din urmă, femeea începu a zvîrli în el cu țarină și a-l hiciui, ca pe o cioară nespălată. Atunci țiganul, văzîndu-se aftacarisit în hamurul lui, întoarse foaia lui cea țigănească și începu:

Auleo! d'apoi d'astea mi-ai fost! În țaranie te-a născut mîta, în țaranie faci mortoș. Ia caută-te în cea doniță cu apă, că ești o nespălată, o răpănoasă și o păduchioasă;

cu ochii ca de capră mortă și'n loc de nas, bortă. Ş'incă mai ai : de la gură pân la nas, şapte poşte ş'un popas.

Comunicată de V. Popescu (Prisecani)

Perieni (Tutova)

G. Popescu

XI.

Intr'un sat se întîmplă că unui ţăran îi moare femeea. Plînsese el ce plînsese și se văicără.

Trecură vre-o cîte-va săptămîni de la moartea femeii, în care timp omul nostru muncea ziua la cîmp, și sara vinea de-și hrănia copiii orfanî de mamă ; avea, biet, noroc pentru îndestularea casei, că-i rămăsese o vacă, cu al căreia fruct astupa mai bine gura copiilor mici și flămînzî.

Nenorocirea cînd vine pe capul omului, nu vine singură, ci mai atrage și altele după ea. Ast-fel, după ce că-i murise femeea, că-i rămase și copiii mici, că stare nu avea, iată că într-o sară întorcîndu-se acasă, găsi și vaca moartă. Atunci se puse el pe plîns și pe jelit de scula satu'n gura lui pînă'ntr'atîta că oamenii se cam indignase de desperarea lui, de oare-ce cînd îi murise femeea, nu făcuse nici pe jumătate atîta caz. Preutul se însărcină să-i facă oare cum morală, amintîndu-i :

—Bine bre, Ioane, ți-a murit femeea, bre ! și tu n'ai plîns și răcnit atîta cît plîngi acum după un haram de vacă.

—Așa-i ! cinstite părinte, năcăjit respunse Ioan ; dar am dreptate ! că de cînd mi-a murit femeea, nouă starosti aū venit să-mi dea cîte una'n loc, dar cu vre-o vacă, să știi bine că nimeni n'are să mă înghie.

XII.

Un ţăran avea o fată tinăară și frumușică și bine înzestrată, dar alintată peste măsură, așa că nici părinții nu-i

staū în protivă, de cum alții: cu'n cuvînt era chiar hărțăgoasă. Din pricina asta nici se mărita, că de vinea vr'un pețitor care se'mpaca cu toate, numai sărea și ea de colo și-i spunea verde'n ochi: toate-s bune, dar să știi că eu am hărțag. Care cum auzea, fugea și-și zicea dacă ea de pe acum o spune asta așa de lămurit, apoi cînd o fi femeia cui-va, acela trebui să-și ia lumea'n cap.

Cum se prileji, că'ntru-o zi veni înpețit un flăcău nalt și sprincenat de-i plăcea și fetișcanei. Toate fură bune, dar la urma urmei ea tot voi să'l sperie și pe acesta, spunindu i că are *hărțag*.

—Nu-i nimic, răspunse liniștit băiatul nostru, că și eu am *pîrțag*.

Fata stă puțin pe gînduri ș'apoi întrebă:

—Da mă rog cum ți i pîrțagul?

—Las că ți-oiu spune, cînd mi-i arata *hărțagul*.

Culese de uN Răzeș.

COMORILE

Sub nume de comoară, poporul înțelege o adunătură mare de bani puși într'un vas de stejar ori într'o caldare de aramă, și ascunși în anumite locuri de oamenii bogați din vechime. Se vede că pe atunci pămîntul era casa de economie a omului.

Comori sînt foarte multe în pămînt; fericite de cel ce le nimerește!

Ele-s de două feluri: *curate*, adecă care-s juruite omului, și *necurate*, a căror stăpîn e necuratul.

Ori-ce comoară trebuie să ardă o dată în an, de obicei se aprind spre zile însemnate și mai ales primavara și toamna. Cele curate ard de la miezul nopței pînă în zori de zi, iar cele necurate de cu sară pînă la miezul nopței, cînd cîntă cucoșul.

Spre Blagovoştene, spre Florii, spre Paşti, spre Sfintu Gheorghe, Ispas, Duminica Mare, etc. ard cele mai multe comori. Para comoarei variază : cea a comoarei de aur e gălbue, cea a comoarei de argint e roşcată, iar a comoarei de aramă e albăstrie.

Cine vrea să aibă parte de comoară, trebuie să fie om cu credinţă în cele sfinte, să fie om curat, bun la inimă, căci nu tuturor păcătoşilor îndreaptă *Cel de sus* pasul spre bogăţii. Imbrăcindu-te în haine curate şi în condiţiile de mai sus, stai de privighere în spre zile mari afară şi cînd vezi comoara arzînd, te răpezi acolo şi pui sămn.

A doua zi te duci acolo singur singurel, săpi în locul unde a ars comoara, însă ai bagare de samă, a nu cădea ţărnă înapoi în groapa ce faci, căci alt-fel rămii orb. Dînd de vasul cu bani, ieşi ciţi-va din ei şi-î laşi în groapă fără a o astupa. Din bani aceştia trebuie să dai ciţi-va la văduve şi fetele sarace, de vrei să aibi parte de ei.

De comorile ce sînt în stăpînirea necuratului, numai îndeplinind condiţiile ce-ţi spune el, poţi avea parte, alt-fel nu te lasă să pui semn, punîndu-ţi fel de fel de piedeci.

Eram copil cînd am auzit povestea cum un om a luat comoara necuratului în chipul următor:

Omul se dusesese la pădure după lemne. Pe la amurgul sărei, vede arzînd o comoară, pe care se afla un spureat de om. Omul văzînd comoara, s'apucă s'o sape. O dată i se arată un drăcuşor mic, negru ca ceainu, cu fes roş în cap, cu ochii ca focu, şi cu nişte cănci la mîna ca colţii pieptenelor de cîlţi, şi-î zice :

—Ce faci, măi omule acolo ? Ia săp comoara asta. D'apoi ai împlinit condiţia pusă de stăpînul ei cînd o îngropat-o în pămînt ? —Ce condiţie să îplineşti ? —Ca să mininci spurcatu ista, ş'apoi s'o ieşi. —Îl mininc, bre. —Cînd l'îi minca, să vii s'o ieşi.

Şi omul naibeî, şiret şi sucit cum era, ia spureatul, îl învâle într'un ştergar, îl duce a casă, îl pune în cuptor, îl usucă bine, îl pisază ca chiperiu şi cînd minca borş ori

lapte dulce cu mămăligă, presera și cite puțină făină din spurcatul uscat.

Cînd găti de mîncat spurcatul, se duse să-și iee comoara. Necuratu crapa de ciudă că rămîne și fără bani și fără om, și căuta să pue omului bețe'n roate. Dar omu prin cite-va cruci făcute cu duh curat, îl izgoni și-și luă comoara.

Astăzi nu prea sînt comori; și chiar dacă sînt, se găsesse rar de tot.

Se spune că comorile vechi, omul trebuie să le înlocuiască cu hărnicia și mîunca, căci alt-fel rămîi în urmă de tot.

Povești cu comori sînt foarte multe. Ele sînt variate.

Eată una, căria multă lume a vroit să'i dea aparență de lucru adevarat.

Pe valea Moldovei, în județul Neamț într'un sat, un gospodar s'apucase să-și facă un beciu în pămînt pentru ținut zarzavaturî; cum sapă omul, numai ce dă de-o ușă de fer foarte groasă, încuetă c'o lacată cît o oală de praznic de mare. Curios de-a afla omul unde duce acea ușă, dă s'o spargă ori s'o descue, dar toate silințele-i fură zadarnice. Văzînd că nu poate reuși de-a intra pe ușă, face o burlă pe alătura de ușă într'un pîrete de piatră foarte gros și greu tare de stricat.

După o muncă neobosită, omul reușește a sparge pîretele și a privi în groapa spre care ducea ușă; dar ce se vază? Înăuntru era o casă foarte spațioasă, luminată de patru stîlpi ce luminau ca ziua, în care erau o mulțime de coșerci cu fel-de-fel de bani. O bogăție ne mai pomenită zăcea sub casa omului nostru.

Bolta aceasta era păzită de o umbră, ce stătea în dreptul mesei pe care era așezată o carte deschisă și două sfeșnice cu luminări aprinse.

Cînd omul voea să se ducă în cotrova, umbra se lua după el și-i arăta cu mîna masa. Omul nefiind prost din fire, și-a închipuit că în carte trebuie să fie scrise condițiile cu care s'ar putea ridica banii din subterană. Și așa și

era. Se duce omul după cărturari iscuşiți, și nici unul n'a putut dezlega ce era scris, de cit o moașă din Bacău. Și care era prima condiție ? Că nimene să nu îndrăznească a lua vr'o monetă din acea urieșă comoară, căci e vai și amar de el. Cine vrea să aibă comoara, pe lângă alte condiții de milostenii, trebuia să descue lacata de la ușa cu *iarba ferului*, adusă'n potirul de la biserică.

Multă lume a umblat după proclatu de *iarba ferului*, dar pace! *Iarba ferului* nu s'o găsit și comoara zace tot acolo unde e.

Se mai povestește că omul acela, avînd nevoie de bani, s'ar fi dus și s'a împrumutat la umbră cu cite-va parale ; în urmă a uitat să pue banii la loc. Imbolnăvindu-se de moarte a visat că nu se face sănătos pînă ce nu va pune banii luați din coșarcă înapoi. Făcînd așa, s'a însănătoșit.

M. Lupescu.

CÎNTECE

167. Foaie verde trei sipici
leleo cu țițele mici
și cu strungăreața'n dinți,
tu mă faci să vii p'aici
descult și făr de papuci
numai cu țigara'n dinți.
Unde-ți văd țitica'n piept,
dați prin gîrlă să mă'n nec,
și prin mărăcină mă'n țep
să es la tine d'adrecht.

*
**

168. Florică'n foi mărunte
Catincuță de la munte

ce ți-ai lăsat păr pã frunte
cã ți-a eșit vorbe multe?
— Lasă-mi easã
cã nu'mi pasã
m'a făcut maica frumoasă
cu chipul de jupîneasã
cu ochii de curv'aleasă
se iubesce zapeii din plasã
și primarii nu mă lasã.
Cîntã cucii mărutește
mărutește ciocănește,
neica calul potcovește,
neica călător la Iași
dar pe mine cui mă lași ?

Lemnelor și petrelor
și'n gura dușmanelor ?
—Foaie verde bob năut
Duminică plec de rînd,
eu de Joi auz oftînd
tot de neîcuțu'ntrebînd.
Foaie verde solzi de pește
de departe abea'l zărește
mai departe mi'l privește.

*
* *

169. Frunzuliță trei spanace,
de la București încoace,
este-o cîrciumă'n pîrloage,
în care vinde trei Nemțoaice,
trei Nemțoaice trei Jidoafce,
ocaua pe trei sfînțoaice,

Din comuna Ilzana (Ilfov)

cine bea copii nu face,
numai maica a băut,
și pe mine m'aū făcut.
—Arză-te focu de mumă,
că nu m'ai făcut țarină
și m'ai făcut mărgăritar
mă dă satul militar,
militar de poliție,
dar de murgu cin-să-mi știe?
Că taica e om bătrîn
nu poate cosi la fin ;
frete-meu e dipotat, 1)
ea bătu și pleacă'n sat,
murgu'mi rămîne legat
ne băut și nemîncat
ca un dobitoc la gard.

Serafim Ionescu

170. Frunză verde alunică
pe casa lui Ionică
sînt doi pui de rîndunică;
unul zboară și se duce
unul pică jos și plînge.
Așteaptă-mă frățioare
ca să-mi crească aripioare,
aripioare de argint
ca să sbor pe sub pămînt
la măicuța din mormînt.
Noi prîndem a ciripi
maica prinde-a hicii 2)

taci maică nu hicii
pînă nu ț'om povesti
cum trăim cu străinii,
de cînd dmnetă ne-ai lasat
lătuța s'o însurat
și pe noi ni-o lepadat.

*
* *

171. Frunzuleana nucului
de răul uritului
trecui malul Prutului
și apa Siretului

1) Adică pîrcălab.

2) Hicii sau a alunga.

cînd o fost la jumătate
iaca uritu la spate;
fugi urite de la spate
sa trec și astă jumătate.
Cine'n lume aū văzut
să ții casă cu urit
și boi grași fără pămînt?
Că boii să țin cu iarba
și casa cu om de treabă,
și boii să țin cu fin
și casa cu om blajin
nu ca tine c'un păgîn.

*
**

172. Frunză verde trei
masline
vine cucū de trei zile
peste vâi peste coline,
și n'are unde să pune:
s'ar pune pe-o rămurea
aproape de casa mea
da să teme de-o belea
să nu aibă vorbă rea;
s'ar pune pe-o rădăcină
da să teme de-o pricină
că-i in țară străină.
Eū spun cucului să tacă,
el se sue sus pe cracă
lot in ciuda mea să facă:
cucule nu mai ciuda
c'oîu lua pușca ș'oîu da
de f'oîu rupe aripa
nu'i ave cu ce zbura

pe mine mă-î blastama;
da nicî blăstămu nus'a prinde
că-s copil fără de minte.

*
**

173. Frunză verde trei alune
eū mă duc măicuța'n lume
inimioara mea rămîne;
cată și mi-o strînge bine,
cată malcă și mî-o leagă
intr'un corn de basma

neagră

ș'o dă pe apă să meargă;
de cum-va s'a cufunda
mai mult nu mă aștepta.
Da de-a fi vr'o pace'n țară
ne-om vedea măicuța iară,
da de-a fi vr'o răutate
ne-om trimete macar carte 1)
carte mare cit masa
slove late cit palma
să-l citești drept dumneta
de nu ziua prin grădină
macar sara la lumină
să știi că sint eū străină.

*
**

174 Fost-am dragă doi iubiți
ca doi meri mîndri'nfloriți
la isvoare răsădiți.
dușmanii s'o sfătuit
merisorii i-aū ciungit 2)
și pe noi ni-o despărțit.

1) Serisoare.

2) ▲ ciungi va să zică a tăe și a jupi un copac ca să se usuce.

Cine, desparte doi dragi
sue-l carnea corbi'n fagi
ș'acolo s'o crimpoțască 1)
pe alții nu dispărțască;
cine ni-o despărțit pe noi
albă parte de nevoi
albă hrana racului
și casa gândacului
și odihna vintului
pe virvuțu muntelui.

*
* *

175. Cuculeț cu pene verzi

ce cați vara prin livezi ?

Vara vii, vara te duci
mă mier iarna ce mininci ?

—Minine frunze și surcele
și cînt codrului cu jăle ;
minine frunze și omag
și cînd codrului cu drag.
Foaie verde de răchită
cucule pasere blindă
suî la munte și ne cîntă :
pe cine ț'a fi minie
blastămă-l, amin să fie.

Culese de M. Lupescu

176. Ioană din Ionele,
dă și neică floricele.
N'are gaica flori de dat,
c'astă vară n'a plouat
și am plătit de le-am udat,
cu bani după sărutat.

*
* *

177. Să tai iarba fir cu fir,
să-mi găsesc d'un trandafir.
Trandafir cu foaie lată
te-aș iubi și mi-ești cum-
nată,
trandafir cu două boboci
te-aș iubi și nu te pociu,
trandafir cu foaie crudă

te-aș iubi și mi-ești cam
rudă,
trandafir cu foaie îngustă
te-aș iubi și mi-ești cam
cuscră.

*
* *

178. La fîntîna cu lipanu
mă-adapă Gheorghită calu.
Nu-l adapă că-î e sete,
ci l-adapă pentru fete,
ca să ia perechi de bete.

*
* *

179. Frunză verde măr și
prun,

1) Crimpoțasca a bucățali.

hai la Ioana peste drum,
să gustăm vinu de bun
și soba de călduroasă,
și pe Ioana de frumoasă.

*
* *

180 Frunză verde ș'o surcea
nu-mi lua neică floricea.
că floarea mea nu e floare,
ci e floare după mare,
cine m'o săruta moare.
M'a sărutat d'un voinic,
la trei zile-a și murit,
m'a sărutat d'un băiat,
la trei zile l-a îngropat.

*
* *

181. Frunzuliță foae fragă,
a cui ești fetiță dragă?
A-ăluî cu musteața neagră
și cu inima întreagă.

*
* *

182. S'a mâniaț Marița
de duminica seara,
că i-am luat balista,
Du-mi-te Mariță acasă,
că-ți iau alta mai frumoasă,
singur să mă trag pe brațe,
cu firicel de pîchet
singur să mă trag pe pept.

*
* *

183. Lasă-te puică de mine,
că viu astă-zî, orî viu mine.
—Cum focu o să mă las,
că mî-e casa de două pași.

Eu de tine m'oîu lăsa,
cînd mî-o suna scîndura,
cînd mî-oîu lăsa lingura,
și popa m'o tămăia.

*
* *

184. Pe cel deal, pe cea
cărare
trece-un voinicel călare,
mindrulița pe picioare,
adunînd la floricele,
facîndu-le chiticele.
Chitele mai vestejite
să dea la vecinî urite,
chitele ale alese
să dea la vecinî frumoase.

*
* *

185. La podu cu zalele
răsărit-a soarele.

Nu mî-e soare răsărit,
ci mî-e neica împodobit,
cu podoabe de argint.

Cu miinile'n pozunar
cu doi-spre-ce lăutari
și cu șease toboșari.

Lăutariî cînd trăgea,
Craiova se legăna,
boeri mari se minunaî
cocoanele suspinaî,
lăcrămî din ochî le picau.
cu basmale se ștergeau,
mai frumoase se făceau.

*
* *

186. Hai leliță să fugim,

să fugim să pribegim,
numai amîndoi să fim.
Să fugim, să trecem Oltu,

că p'aici ne arde focu
și ne pradă potropopu
și ne prăpădim cu totu.

Ștefănești (Vâlcea)

T. Bălășel

In noaptea de Sf. Vasile

In noaptea de Sf. Vasile, ci-că vorbesc vitele, și cine stă de pîndă, aproape de dinsele, in această noapte, le aude cînd vorbesc precum și ce vorbesc, fără însă ca să fie văzut de dinsele.

O dată un om se sfătui cu femeea, ca el să steie de pîndă in eslea boilor, ca să audă ce vor vorbi ei in noaptea de Sf. Vasile. Zise femeei ca ea să deie boii după gard, să nu-l vadă cînd se va viri el in esle, apoi ea să aducă fin, să puie in esle peste dînsul, pîna ce va încarca-o bine, apoi să lege boii la esle și ea să se ducă'n casă.

După aceasta, eșiră din casă și așa făcură. Femeea după ce 'ndosi boii, barbatu-seu se culcă in esle și stătu acolo. Ea umplu eslea de fin, legă boii la esle și veni in casă, lăsînd pe om ca să audă ce vor vorbi boii lor.

Boii mîncară ce mîncară. De la o vreme unu se culcă, iar celalt stătea și ruguma. Omul sta culcat in esle să asle și asculta. Dar boul cel culcat, atunci zise cătră tovarășul său : Da culcă-te acum și te odinește, că mîine o să ducem pe stăpin la groapă.

Omul auzînd așa, se sculă repede din esle, veni in casă și zise femeei : Du-te de grabă la popa de-l cheamă să mă spovedească, grijască.... că eū am să mor, fiind-că așa aū grăit boii noștri, cînd eram eū in esle.

Femeea îi răspunse : „da lasă bărbate, nu te potrivî, că n'a mai fi așa.

—Ba du-te, fuga, la popa și-î spune să vie, că eî am să mor.

În sfârșit femeea se duse la popă și-l chemă. Iar după ce preotul îi dete împărtașania, omul muri. Și a doua zi l-au dus boii la groapă, după cum au sfătuit.

*Auzită de la Gheorghe Leonte Pahomi, din Heciî
(Suceava)*

R. Marinescu

Cimilituri

LXVII.

CIOARA ȘI PORCUL

162. Țoțoiî
Moțoiî
duce pe Țoața
Moța,
dar Țoața
Moța
nu duce pe Țoțoiî
Moțoiî. Isp. 72.
163. Arțira pirțira
încalică pe arțoi pirțoi,
dar Arțoi pirțoi
nu poate să incalice
pe Arțira pirțira.
Bulg. 155
164. Danța manța
șede pe Dănțoi mănțoi.
etc. etc.— Bulg. 372.

165. Girza bîrza
șede pe girzoî bîrzoî
etc. etc. Bulg.— 399.

LXVIII.

CIOCĂLĂUL

166. De-asupra hârtie,
— în mijloc praf
și de desupt pîrhaită.
Sb. 86.

LXIX.

CIMPOIUL

167. * Am două rațe
cudulațe,
cine-a ghîci
șapte mațe s'or zgîrci.

168. Belit și mînecat
și zbiară prin sat.— Isp.

- 169 Am o gînsă șoaică boaică,
de grumaz șoîu bîrloîu.
Sb. 59.

170. Umflă-mi-se
îngîmfă-mi-se
brebeneaua dăi, dăi,
și n'ai ce-î face.
Bulg. 764.

LXX.

CIOMAGUL

171. În pădure născuîu,
în pădure crescuîu,
acasă dacă m'aduseră

vătav mare mă puseră ¹⁾
Isp. 111.

172. Am un lucru: mare în
cap, subțire în trup.
Bulg. 136

173. Nu-mi e frică,
nu-mi e teamă
că am capul ferecat
și piciorul plumbat.
Bulg. 617.

LXXI. CÎORAPUL de lînă în cizmă

174. Oala de bou,
varza de oaie
și carnea de romin.
Isp. 16. R. gl. 308.
Bulg. 620.

LXXII. CIREȘA

175. Ce este întâi iubit
și în urmă e neprivit? Pan.

LXXIII. CIUPERCA

176. Mănăstire ntr'un picior.

177. Mănăstire ntr'un picior.
ghicî ciuperca ce e?
G. D. T.— Bulg. 572.

178. Biserică ntr'un picior,

¹⁾ La Bulg. (428) „vătav de curte m'a pus : și (479) „judecătorul satului mă puse.“

ghicî ciuperca ce e ? R. gl.

179. Foişor
intr'un picior.— Bar.

LXXIV.

CÎNELE

180. * Are tata o oaie lae
ş'a fâtat doi miei in paie;
eû zic bîrr !
ea face : hîrr!
eû zic bîrr ! oaie la tină,
şi ea face hap ! hap de
mină

181. * Fugi de grabă pină'n
tindă
vivura să nu te prindă.

LXXV.

CÎNTARUL

182. * Tata şede'n pod,
mama-l apucă de nod.

183. * Mă duseiû pe icî, colea
după ciubuc de lulea :
nu găsiû ciubuc de lulea,
dar găsiû un cuiş
cu două-spre-zece ouă
unde Helgea se ouă.
Luăiû două
şi lăsăiû nouă.
Helgea mă văzură,
pe fugă mă luară
peste un corn de casă
mă petrecură
— bună calea născălări,

—mulțămim d-tale ciotcă
botcă.

184. Unghie de gaie,
coadă de tigaie,
creastă de ridichi.
G. D. T. Bulg. 763.

185. Laie
bălaie,
unghie de gaū,
creastă de ridichi
R. Gl.— Bulg. 651.

186. Ce e mic ca aul
și ține cît boul ?
Bulg 189.

187. Ce e mic ca oul
și poate ca boul ?
Isp. 68. R. gl. Bulg. 245

188. * Mă luăi pe ist cornișor
de casă
Intilni patru lări
călări
buna ziua patrulări
călări.
Mulțumim d-tale ciotcă
botcă
adevărat măciucă

189. Mă duseiū icī colea
iuăiū ciubuc de lulea
luăiū nouă, lăsăiū două,

doară helgea să mai ouă.

190. Găinușă ciușă
cu minciunile'n gușă
și cu dreptatea'n spinare.

191. Am o găinușă
gălbinușă,
cu minciuniță'n gușă,
cu dreptate pe spinare,
Isp. 135.

192. Nicī moartă nicī, vie.
numai din coadă adie.
Isp. 30.— R. gl. 304.
Bulg. 64.

193. Am o găinușă
ține dreptatea pe spinare.
R. gl. 279.

194. Am o găinușă
gălbinușă
cu minciunele
în gușă
și cu dreptatea
în spinare
Bulg. 3

195. Am o găinușă
cu dreptatea în spinărușă.
Bulg. 73

196. Tata se suie'n pod
și mama-l apucă de nod.
G. D. T.

LXXVI. CÍRLIGUL cu care se smulg paile

197. Am un bou dar tare,
 iarna cu nasul în paie şede
 şi de gros ie ca un par
 şi burtă n'are
 nici un dram. Bulg. 73.

198. Un bou slab am foarte
 iarna tot cu nasul în paie
 şede
 şi gras ie ca un fus
 burtă n'are nici un pic.
 Bulg. 750.

199. Am un boŭ : minîncă o
 şiră de pae şi nu să satură.

LXXVII. CÍŞLEGELE de iarnă, Postul şi Paştele

200.* Am şapte răcliŭi descuete,
 şapte încuete,
 şi o mînă de bucurie ;
 gîciŭi, boeri, ce să fie ?

LXXVIII

CHEIA

201. Am o purcicuŭă vijneată,
 cînd o prinzi de urechi
 face fişti în coştireată.
 Sb. 16.

LXXXI.

CHIOTUL

202. Ce trece peste apă

și nu face valuri ?

Isp. 42; R. gl. 338.

Bulg. 223.

LXXX.

CHIȘTELE

203. Mă duseiū la vorboteosă
să-mū începă 'ncepătură
fără leac tivitură.

LXXXI.

CHIPĂRUȘUL

204. Cimiliga liga
de ți se leagă limba.

LXXXII.

CLAIA

205. Intr'un deal rotat
șede moșul imflat.

LXXXIII.

CLOPOTUL

206. Sunăi friul în curte
și auzi murgul dinmunte.

Isp. 19; R. gl. 286.

Bulg. 664.

207. Sus tună
jos răsună
toți copiii s'adună

St. Bulg. 668. 719.

208. Rage buha'ntre notare
s'aude'ntr'a șeptea țară

Cal. p. basme 1877. Bulg. 660.

209. Pana cocostircului
bate'n poarta tirgului
Stam.— Ars.— R. gl. 23.
Bulg. 644.

210. Cercelul Doamnei
in fundul oalei. R. gl.

211. Pana cocostircului
bate fruntea tirgului.

212. Cerbiu zbiară
ciutele s'adună.
Isp. 22; R. gl. 302.
Bulg. 22É.

213. Cercelușul Doamnei
in jurul căldărei
Bulg. 206.

Adunate și rînduite de Arthur Gorovei

BIBLIOGRAFIE

Eugene Monseur : Le Folklore wallon (Bruxelles, Charles Rozet, 1892). Un volum în 12 de XXXV și 144 pagini.

D. Monseur, profesor la Universitatea din Bruxelles, își imparte lucrarea în două părți. Qu'est-ce que le folklore? (ce este folklorul?) ocupă toată partea întâi. După oare care desvoltări ajunge la următoarea definiție: „folklorul este *știința claselor populare* și înțelegem prin aceasta tot ceea ce poporul știe oare-cum prin el însuși, fără ca nici o elită intelectuală recentă: preoți, învățători, poeți, scriitori, să-l fi învățat direct, adică fabulele, poveștele, legendele, cîntecul vechi, ghicitorile, etc. lucruri pe cari poporul și le

transmite din generație în generație prin tradiție orală, fără intervenția și adese ori cu toată intervenția claselor cultivate. Ceea ce numim *folklor*, nu este dar o știință, ci un total de documente. Este folklor toată viața populară sa și sălbatecă, întru cât se desvoltă alături sa și în afară de acțiunea aristocrațiilor civilizatoare. Folklorul încetează acolo unde apare știința pozitivă a laboratoarelor, speculațiunea filozofului, preotul purtător de evanghelie sa și de teologie, institutorul cu cartea de cetire, legislatorul înarmat cu un cod sa și artistul care se deosebește de mulțime.

În partea a doua ni dă specimene din folklorul valon, în care găsim așa de multe și mari asemănări cu folklorul nostru, în ciuda marelui depărtări de la noi pînă acolo.

Alfred Harou: Le Folklore de Godarville (Hainaut). Anvers, imprimerie I. Vancaneghem, 1893. Un volum format mic de XII și 148 p.

În această lucrare, care completează pe acea a d-lui Monseur, găsim de asemenea asemănări între folklorul acestor popoare îndepărtate.

Simeon C. Mindrescu: Literatură și obiceiuri poporane din comuna Ripa-de-jos, comitatul Mureș-Turda (Transilvania). București, tipografia curții regale, 1892.— 245 p. în 16°

Cartea, dedicată (nici nu se putea să nu fie dedicată) d-lui Odobescu, nu-i dintre cele mai bune cîte s'a și publicat în cursul anului. Are următoarea împărțire: Prefață; Doine sa și hori; chiuțuri sa și strigături; cîntece bătrînești; obiceiuri de la nuntă; Sărbările Crăciunului; Obiceiuri din presara anului nou; Apendice. Obiceiurile de la nuntă sînt așa de insuficient tratate, în cât autorul a găsit de cuvînt să le scrie mai pe larg în „Revista Nouă” unde tot nu a reușit să ne spuie esențialul. D. Mindrescu a mai ținut, luna trecută, în Birlad, o conferință despre *Doina*. Să sperăm că-și va publica-o în broșură, și atunci vom da samă despre dînsa.

Dumitru Stăncescu: Basme, culese din gura poporului.

Bucureşti, Ig. Haimann, 1893. Un volum în 16 de XVI şi 363 pag.

Basmelor d-lui Stăncescu sînt bine alese şi frumos scrise. O carte care merită să fie citită.

Const. D. Gheorghiu: Calendarul femeilor superstiţioase: credinţe, superstiţii şi obiceiuri din ţară. Piatra N. 1893. 148 pag. în 16.

D. Gheorghiu a adunat de unde a putut şi a arătat, după zilele anului, o sumă de credinţe, superstiţii şi obiceiuri. Un lucru însă a uitat să facă: să arăte izvoarele. A pus la contribuţie şi *Şezătoarea* noastră, fără să pomenescă macar un cuvînt despre dînsa: din această pricină revista „Săptămîna ilustrată“ din Bucureşti, în No. 9 din 7 Mart 1893 reproduce *Cucii*, după cartea d-lui Gh. pe cînd această bucată a luat-o d. Gh. din No. 2 al revistei noastre. Ce-i drept, autorul ni făgăduieşte că într-o viitoare ediţie, va însemna izvoarele de unde şi-a cules materialul.

Elena Sevastos. Poveşti. (Din colecţiunea Şaraga.) Iaşi Poveştile domnişoarei Sevastos sînt, cea mai mare parte, publicate deja prin reviste, şi mai cu samă în „Gazeta Săteanului.“ Autorul e deja cunoscut.

N. A. Bogdan: Poveşti şi Anecdote. (Colecţia Şaraga.) E greu de ales ceva bun din aceste 272 Pagini. Țăranii d-lui Bogdan mincă *răsolaş* (p. 14), bea *cafele* la praznice (p. 43) şi fac multe minunăţii. Tot la d-lui găsim şi „Țigan balan ca un ciocan“ (p. 82). Tot ce publică d. B. trebuie luat sub beneficiu de inventar.

A. G.

Dr. I. G. Sbierea: Un păcat strămoşesc, discurs ținut într'a 12 Octomvre 1892 st. n. Ceruăuți 1892.

Raportul anual al societății academice social-literare România Jună, în Viena. Al XXII-lea an administrativ. Viena, 1892.

L'Audition colorée et les phénomènes similaires, commu-

(X) Editia din 1912 nu are izvoare.

nications de M. M. Francis Galton F. R. S. et Edouard Gruber, de Iassy. Londres, 1893.

Periódice și Jurnale

Revista Critică-literară, director Ar. Densușianu, profesor la Universitatea din Iași. Apare o dată pe lună, cu începere de la Ianuar 1893. Cele întâi două numere, cuprind următoarele relative la folklor: *Colindele și himnele vedice*, *Refrenul colindelor*, studii critice de Ar. Densușianu, *Fata din buturugă*, *Ciobanul împărat și Susfetul hoțului*, povești.

Rîndunica, revistă literară, științifică, folkloristă.

Redactor: Elena D. O. Sevastos, Iași.

No. 1 și 2 din Ianuar și Februar 1893 cuprind, relativ la folklor: *Despre povești și Rîndunica* de Elena Niculiță Voronca; cintece poporane de Elena Sevastos.

Doina, foaie pentru litere, științe și arte. București.

În câteva numere ce ni s'au trimis în schimb încă în Noembre și Decembre 1892, sint publicate, în rezumat, unele prelegeri făcute la Universitatea din București. Între ele, găsim relative la folklor următoarele: *Prelegeri de etnopsihologie* de d. B. P. Hasdeu; *Versul plastic în creațiunile poporane*, de d. Delavrancea; *Pîcală și Tîndală*, de d. C. M. Măldărescu; *Cîntece populare sîrbe*. Nu știm dacă mai apare această revistă, fiind că nu ni se mai trimete în schimb.

Revue des traditions populaires, în numărul pe Ianuarie 1893, publică: *Légendes des oiseaux* (Roumanie), par Arthur Gorovei.

Sân = stian 50
Cuza p. si

Chestionar cf. pag. 215.

Tabla

- Adamescu D.* Descîntece, pag. 58, 83.
- Bălășel T.* Cîntece : III, 142, 174, 236; Țigani 213, 287.
- Busuioc M.* Iarba fierului, 84 ; După nuntă, 222.
- Călimănescu I. V.* Cîntece : 113.
- Daniilescu T.* Cîntece; 12, 140, 175, 235.
- Filon St.* Cîntece, 75.
- Gheorghiu Gr.* Cîntece: 10, 111, 141.
- Gherghinescu C.* Paparudele; 153.
- Ghibănescu G.* Cîntece: 73, 106.
- Gorouci Arthur.* Cimilituri: 22, 61, 92, 193-293; Băetul moșneagului și fata împaratului (poveste), 65; Cîntece în graiul moldovenesc, 6, 150 ; Chestionar pentru tradițiile populare, 134, 167, 201 ; Vraji de ursită, 144 ; Sfînta Anghină, 159; Holera, 182; Meteorologie populară: luna, 185, mijloace de a opri ploile, 186; Congrese și conferinți. ; Omul cu noroc (poveste) 239.
- Govosdian C.* Povești din Banat, 274.
- Herescu P.* Cîntece, 74; Descîntece : 122, 123 124.
- Ionescu T. C.* Cîntece: 12, 46, 110, 141, 171, 238; Descîntece 57; Prostul mamei, 88; Strigoii, 246.
- Ionescu Serafim.* Cîntece : 139, 287 ; Colinde, 183.
- Lupescu M.* Apel către învățători, 2; Medicină populară. 15, 55, 79, 116, 251 ; Superstiții : 18, 51, 125, 191 ; De cale primară, 35 ; Colaci, 36 : De ce nu lucră femeile Vinerea, 59 ; Strigăte în joc : 70, 103, 104. 210; Zamfirachi, 147. ; Povestea Maicei Domnului, 177 ; Dracul, 241 ; Balaurii, 244 ; Spiridușul, 249; Povestea oului, 279; Comorile, 284.
- Marinescu R.* Moșneagul de aur (poveste), 3 ; De-a Petrecu, 19 ; Povestea babei, 51 ; Baterea alviței, 91 ; Descîntece, 121 ; Cîntece, 140 ; Baba cea proastă și flăcăul cel hitru (poveste), 187 ; Petre Făt-frumos (poveste), 225. In noaptea de Sf. Vasile, 292.
- Mihăilescu S.* Cîntece : 14, 49, 77, 114, 142, 172 ; ceiū la luatul miresei, 33 ; Obiceiū la morți, 39 ; și pácilituri, 85, 209 ; Superstiții, 152 ; Vremea de

romînul umbla cū două proţapuri la car, 155; Inceputul fluerului şi a scripcei, 156; Povestea Maicei Domnului, 179; Legendele animalelor, 180; Proverbe şi zicători, 218. D-zeu şi Sf. Petrea pe pămînt, 266. Şezătoarea în satul Giuleşti, 271.

Pavilescu C. Cîntece : 11, 45.

Popescu Alecsandrina. Cerbul cu leagănul de mătăsă (poveste), 161.

Popescu A. (Pr.) Sfătuire între doi mocani, 149.

Popescu G. Cîntece : 49, 113, 143; Descîntece : 57, 83; Meoara cu lina de aur (poveste) 207; Sfirşitul lumii, 221,

Popescu I. C. Cîntece : 141, 173.

Popescu S. Cucii, 40.

Popovici I. T. Descîntece, 82.

Radovici V. Descîntece : 82, 124; Mama pădurei, 343.

Salviu G. P. Povestea unui beţiv miluit de D-zeu, 204; Superstiţii, 276.

Spirlea Nechita : Chiuituri din Transilvania, 267.

Stavri Raul. Cîntece : 107, 139.

Schwarzfeld M. O ochire asupra anecdotelor romîne, 129.

Şerbănescu C. Descîntece, 198.

Ştefănescu Dobre. Descîntece, 1231

Teodorescu C. Stafia, 90; Fata jitarului (poveste) 97; Farmece, 157; Cîntece, 171; Credinţi despre pămînt, ceriū şi stele, 232. D-zeu şi Sf. Petrea pe pămînt, 257.

Teodorescu I. Cîntece, 181.

Timuş M. Superstiţii, 153.

Tomescu A. Cîntece : 113.

Vasilii N. Cîntece : 8, 43, 76; Colindă la Crăciun, 148; Baba şi moşneagul [poveste] 183.

Bildungsauf: